

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Atzinums Nr. 5-04/2

par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu derīgo izrakteņu ieguves teritorijas paplašināšanai smilts-grants un smilts atradnē “Atvari” Ventspils novada Ugāles pagastā

Derīgs līdz 2023. gada 11. jūnijam

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “Allseason-K”, reģistrācijas Nr. 50203137161, juridiskā adrese: Čiekurkalna 4. šķērsliņija 24D, Rīga, LV-1026 (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, reģistrācijas Nr. 40003374818, juridiskā adrese: Vīlandes iela 3–6, Rīga, LV-1010, tālr. 67242411; e-pasts: elle@environment.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk - Birojs):

2020. gada 17. februārī iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums “*Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas paplašināšana smilts – grants un smilts atradnē “Atvari” Ventspils novada Ugāles pagastā*” (turpmāk – Ziņojums). Ziņojums aktualizētā versija Birojā iesniegta 2020. gada 30. aprīlī.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk - Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas paplašināšana smilts – grants un smilts atradnē “Atvari” no 7,36 ha līdz 8,49 ha (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Smilts – grants un smilts atradne “Atvari” (turpmāk – Atradne) nekustamajā īpašumā “*Dziļie atvari*” (nekustamā īpašuma kadastra Nr.9870 001 0105, zemes vienības kadastra apzīmējums 9870 001 0098), Ugāles pagastā, Ventspils novadā (turpmāk – Darbības vieta).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Darbības vieta atrodas Ventspils novada Ugāles pagasta teritorijā, ziemeļrietumu virzienā no Ugāles. Darbības vietas teritoriju ietver zemes īpašums “*Dziļie atvari*” (nekustamā īpašuma kadastra Nr. 9870 001 0105, zemes vienības kadastra apzīmējums 9870 001 0098) (turpmāk – Nekustamais īpašums) 12,36 ha platībā.
- 3.1.2. Paredzētās darbības sākotnējā ierosinātāja bija SIA “*ARCHERS 2A*” (reģistrācijas Nr. 40103797844, adrese: Strēlnieku iela 3–11, Rīga, LV–1010), kura īpašuma tiesības uz zemes vienību ar kadastra apzīmējumu Nr. 9870 001 0098 ir izbeigušās. Saskaņā ar Nekustamā īpašuma zemesgrāmatu nodalījuma ierakstiem (I daļas 1. iedaļas 1.2. ieraksts; II daļas 1. iedaļas 4.2. un 4.3. ieraksts) tas izveidots 2013. gada 27. decembrī, atdalot zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 9870 001 0098 12,36 ha platībā no nekustamā īpašuma “*Atvari*” (kadastra Nr. 9870 001 0056). Nekustamā īpašuma īpašniece ir ierosinātāja.
- 3.1.3. Derīgo izrakteņu ieguvī paredzēts veikt ~ 8,49 ha platībā. Paredzētās darbības ietvaros plānots iegūt no 20 000 m³ līdz 60 000 m³ derīgo izrakteņu gadā. Ieguvī paredzēts veikt virs un zem gruntsūdens līmeņa bez ūdens atsūkņēšanas un novadīšanas ārpus Darbības vietas teritorijas. Ieguve paredzēta ar ekskavatoru, rokot derīgos izrakteņus uzreiz līdz maksimāli atļautajam dziļumam. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto derīgā materiāla ieguvī plānots veikt aptuveni 10 gadu laikā. Atradnes rekultivācijas laikā plānots izveidojot ūdenstilpi.
- 3.1.4. Ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – IVN) Paredzētajai darbībai tika piemērots ar Valsts vides dienesta (turpmāk – Dienests) Ventspils reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) 2017. gada 2. marta lēmumu “*Ietekmes sākotnējais izvērtējums Nr. VE17SI0008*”, ņemot vērā savstarpējās un summārās ietekmes ar citām derīgo izrakteņu ieguves vietām Darbības vietas apkārtnē. Programmu Nr. 5-03/9 *ietekmes uz vidi novērtējumam smilts-grants un smilts ieguvei atradnē “Atvari” Ventspils novada Ugāles pagastā, nekustamajā īpašumā “Dziļie atvari”* (turpmāk – Programma) Birojs izdeva 2018. gada 21. novembrī.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Paredzētās darbības vieta atrodas Ventspils novada Ugāles pagasta ziemeļu daļā, teritorijā starp valsts autoceļu A10 *Rīga – Ventspils* (turpmāk – autoceļš A10) un Puzes ezeru, ārpus apdzīvotām vietām. Ugāles ciema robeža atrodas ~ 8,5 km dienvidaustrumu virzienā attālumā¹ no Darbības vietas, tuvākā apdzīvotā vieta – Topciems – atrodas ~ 2,7 km uz ziemeļaustrumiem no Darbības vietas, savukārt tuvākā sabiedriskā ēka – brīvdienu māja “*Greizi*” – atrodas ~ 1,8 km uz dienvidiem no Darbības vietas, pie Puzes ezera. Viena kilometra rādiusā no Darbības vietas atrodas 7 viensētu dzīvojamās apbūves teritorijas, to novietojums attēlots Ziņojuma 2.2. attēlā. Ziemeļu virzienā no Atradnes ~ 16 m attālumā atrodas viensēta “*Gribaļi*” un ~ 83 m attālumā viensēta “*Viļņi*”, dienvidu virzienā ~ 12 m attālumā atrodas viensēta “*Kalnezeri*” un 169 m attālumā viensēta “*Kīši*”².
- 3.2.2. Ziņojumā norādīts, ka Atradnē un tuvējās atradnēs derīgo izrakteņu ieguve ir veikta kopš 1970.– tajiem gadiem. Derīgo izrakteņu krājumu izpēte Atradnē veikta 2008., 2011. un 2016. gadā. Pēc 2016. gadā veiktās ģeoloģiskās izpētes, kuru veica SIA “*Geolite*”,

¹ Attālums noteikts, izmantojot Valsts zemes dienesta Valsts kadastra informācijas sistēmā (www.kadastrs.lv) pieejamus mērīšanas rīkus.

² Ziņojuma 2.1. tabula.

2016. gada 10. augustā³ valsts SIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk – LVĢMC) Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisija (sēdes protokola Nr. 54) akceptēja derīgo izrakteņu (smilts un smilts – grants) A kategorijas krājumus 12,3 ha lielā platībā. Atradnē 12,307 ha platībā aprēķināti šādi A kategorijas krājumi: smilts – grants – 162,46 tūkst. m³ (no tiem 128,36 tūkst. m³ zem gruntsūdens līmeņa) un smilts – 926,65 tūkst. m³ (no tiem 861,17 tūkst. m³ zem gruntsūdens līmeņa).

- 3.2.3. Atradnē ir veikta derīgo izrakteņu ieguve, tās dienvidu daļā izveidota ūdenstilpe 0,37 ha platībā, bet ziemeļu daļā 0,09 ha platībā (dziļums 2 – 3 m). Virszemes noteces novadīšanai izveidoti grāvji. Iepriekšējās ieguves laikā ir noņemta auglīgā augsnes virskārta, kas novietota grunts vaļņa un krautņu veidā pa Nekustamā īpašuma perimetru (uz zemsedzes izveidojies zāles apaugums). Saskaņā ar Ziņojumu derīgo izrakteņu ieguve Atradnē veikta no 2010. līdz 2012. gadam. 2009. gadā Ugāles pagasta padome SIA “Primaland” bija izsniegusi “Bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju Nr. 1.” (ieguves periodam no 2009. gada 25. februāra līdz 2016. gada 1. septembrim, savukārt 2011. gadā Ventpils novada dome bija izsniegusi SIA “Primoland Pro” “Bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju Nr. 6.” (ieguves periodam no 2011. gada 27. aprīļa līdz 2016. gada 1. septembrim). Kopējais iegūtais derīgo izrakteņu daudzums no Atradnes izstrādes uzsākšanas 1970.-tos gados sastāda aptuveni 150 tūkst. m³ smilts – grants un smilts (vidējais izstrādātā slāņa biezums ir 1,5 m uz 10,0 ha).
- 3.2.4. Darbības vietas apkārtnē apmēram 1 km rādiusā ap Atradni atrodas vairākas citas derīgo izrakteņu atradnes un to teritorijas, kurās līdz šim jau veikta derīgo izrakteņu ieguve – atradnes “Ķīši”, “Irškalni” un “Ķīši-Irškalni”. Ziņojumā tai skaitā norādīts:
- 3.2.4.1. Dienvidu virzienā no Darbības vietas, otrpus pašvaldības autoceļam, atrodas smilts – grants atradne “Ķīši”. Ventpils novada pašvaldība SIA “Primaland PRO” ir izsniegusi “Bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju Nr. 5” (derīga no 2012. gada 20. augustam līdz 2022. gada 20. maijam), bet atļaujas darbība IVN izstrādes laikā ir apturēta⁴.
- 3.2.4.2. Aptuveni 900 m attālumā uz dienvidiem no Paredzētās darbības vietas, otrpus autoceļam A10, atrodas smilts – grants atradne “Irškalni”. Ventpils novada pašvaldība ir izsniegusi privātpersonai “Bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauja atļauja Nr. 4/2013” (derīga no 2013. gada 1. oktobra līdz 2022. gada 4. novembrim).
- 3.2.4.3. Otrpus autoceļam A10 atrodas arī smilts – grants un smilts atradne “Ķīši-Irškalni”, kas aizņem 26,35 ha teritoriju. Derīgo izrakteņu atradnes ziemeļu daļā derīgo izrakteņu ieguve ir pārtraukta. 2014. gada 13. oktobrī Birojs ar lēmumu Nr. 466 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu” piemēroja IVN smilts – grants un smilts ieguvei un teritorijas rekultivācijai atradnes “Ķīši – Irškalni” iecirknī “Liepas” 6,326 ha platībā⁵.
- 3.2.4.4. Informācija par derīgo izrakteņu ieguves apjomiem citās derīgo izrakteņu atradnēs apkopota Ziņojuma 2.2 tabulā.
- 3.2.5. Atbilstoši Ventpils novada teritorijas plānojuma (turpmāk – Teritorijas plānojums) grafiskajai daļai (Ugāles pagasta funkcionālā zonējuma karte), Atradnes teritorija noteikta

³ Ziņojumā norādīts, ka Atradnes krājumu akceptēšana 12,3 ha platībā veikta 2016. gada 21. septembrī, saskaņā ar LVĢMC tīmekļvietnē (<https://www.meteo.lv/lapas/geologija/derigo-izraktenu-krajumu-akceptesanas-komisija/derigo-izraktenu-krajumu-akceptesanas-komisija?id=1954&nid=931>) publiski pieejamiem izrakstiem no Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas lēmumiem komisija sēde notika 2016. gada 10. augustā. Savukārt no 2016. gada 21. septembrī Dienests izsniedzis derīgo izrakteņu ieguves limitu Atradnē.

⁴ Ziņojumā norādīts, ka atļaujas darbība apturēta ar Pārvaldes 2015. gada 14. decembra lēmumu Nr. 0503-089/2015.

⁵ Minētās darbības IVN nav uzsākts (sākotnējā sabiedriskā apspriešana nav veikta un Birojs nav izsniedzis programmu IVN veikšanai saskaņā ar Novērtējuma likuma 15. un 16. panta nosacījumiem).

kā *Lauksaimniecības teritorija (L)* un *Mežu teritorija (M)*. Atbilstoši Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem (turpmāk – TIAN) kā viens no papildizmantošanas veidiem šajās teritorijās ir derīgo izrakteņu ieguve (TIAN 372. un 410. punkts). TIAN noteikti minimālie attālumi no derīgo izrakteņu ieguves vietām līdz dzīvojamai un publiskai apbūvei, dabas teritorijām un objektiem. TIAN 91.2. punkts noteic – *“Jaunu derīgo izrakteņu ieguves vietu ierīkošana vai esošo paplašināšana nav atļauta tuvāk par 200 m no lauku teritorijā esošas dzīvojamās vai publiskās apbūves ēkas, izņemot gadījumu, ja saņemts nekustamā īpašuma, kas atrodas noteiktajā attālumā, īpašnieka vai tiesiskā valdītāja rakstisks saskaņojums”*.

- 3.2.6. Ventspils novada pašvaldība 2018. gada 2. oktobra vēstulē Nr. 1.13./IZ2468 *“Par paredzētās darbības atbilstību teritorijas plānojumam”*⁶ norāda, ka derīgo izrakteņu ieguve Nekustamajā īpašumā ir atļauta atbilstoši spēkā esošajam Teritorijas plānojumam.
- 3.2.7. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto, Darbības vieta izvietota Kursas zemienes Ugāles līdzenumā, kas ietver bijušā Baltijas ledus ezera piekrastes seklūdēns daļu ar tai piegulošo glaciolimnisko līdzenumu. Ugāles līdzenums atrodas vidēji 30 - 40 m v.j.l. ar lēzeniem pacēlumiem līdz 50 – 60 m pie Popes, Puzes, Ameles un rietumos no Usmas ezera (bijušās salas Baltijas ledus ezerā), kā arī tā austrumu daļā Spāres un Mordangas apkārtnē. Ugāles līdzenuma teritorijā bez morēnas un Baltijas ledus ezera smilšainajiem nogulumiem, zemes virspusē lielās platībās atsedzas glaciolimniskie māli vai smalka smilts, pazeminājumus aizņem plaši purvu masīvi, biežāk sastopamas kāpas. Ugāles līdzenuma teritorijā zemkvartāra reljefs ir relatīvi saposmots un tā virsa parasti atrodas ap 10 – 30 m v.j.l. ar paaugstinājumiem līdz 45 – 50 m bijušo salu pamatnē un lēzeniem submeridionāli orientētiem pazeminājumiem līdz 10-20 m z.j.l. gar Enguri, Stendi un Vieceri. Pie Puzes, Usmas un Mordangas ezeriem konstatēti arī līdz 50 - 70 m dziļi aprakto ieleju fragmenti. Atbilstoši zemkvartāra virsas raksturam mainās kvartāra nogulumu biezums, kā arī to uzbūve. Ugāles līdzenuma rietumu un ziemeļu daļā kvartāra nogulumu biezums reti pārsniedz 10 m. Pārējā teritorijā kvartāra nogulumu biezums pieaug līdz 35 - 45 m, bet apraktajās ielejās līdz 100 un vairāk metriem.
- 3.2.8. Reģionālā gruntsūdeņu plūsma vērsta uz austrumiem Puzes ezera un Rindas upes virzienā, kas ir galvenās gruntsūdeņu drenas jeb noplūdes apgabali. Tāpat gruntsūdeņu plūsmas struktūru ietekmē Svētes upe, kas ieplūst Puzes ezerā, vairāki meliorācijas grāvji, kā arī karjerdiķi, kas ir otrās kārtas gruntsūdeņu noplūdes apgabali. Puzes ezers līdz 1999. gadam izmantots Ventspils pilsētas ūdensapgādei. Puzes ezerā ietek Svēte un Engure, vairāki avoti un Višķervalks, kā arī no ezera iztek Rindas upe. Atbilstoši Ministru kabineta 2002. gada 12. marta noteikumiem Nr. 118 *“Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”*, Puzes ezers ir noteikts kā prioritārie lašveidīgo zivju ūdeņi.
- 3.2.9. Darbības vietā absolūtās augstuma atzīmes Latvijas augstumu sistēmā (LAS) ir robežās no 22,27 m līdz 27,05 m v.j.l. LAS. Grāvju un ūdenstilpju gultnēs no +20,85 m LAS. Kopumā Atradnes reljefs ir ar nelielu lēzenu kritumu austrumu virzienā.
- 3.2.10. Ziņojumā, pamatojoties uz LVĢMC Derīgo izrakteņu atradņu reģistrā iekļauto informāciju, identificēts, ka Darbības vietā un tās apkārtnē nav reģistrēti ūdensieguves dziļurbumi. Ziņojumā norādīts, ka 9 kilometru rādiusā ap Atradni neatrodas centralizētās ūdensgūtnes (pazemes ūdeņu atradnes), kā arī 3 km rādiusā neatrodas ūdensieguves urbumi.
- 3.2.11. Darbības vietas tiešā tuvumā neatrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tostarp Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas Natura 2000 (turpmāk – Natura 2000 teritorija).

⁶ Ziņojuma 2. pielikums.

- 3.2.12. Saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” reģistrēto informāciju⁷ Darbības vietai tuvākais mikroliegums atrodas austrumu virzienā ~ 2,3 km attālumā. Mikroliegums izveidots jūras ērgļa *Haliaeetus albicilla* ligzdošanas teritorijas aizsardzībai. Aptuveni 200 – 250 m attālumā uz ziemeļiem un dienvidiem atrodas īpaši aizsargājami biotopi. Ziemeļu virzienā no Darbības vietas – 200 m attālumā atrodas aizsargājams zālāju biotops 6210 *Sausi zālāji kaļķainās augsnēs* 1,13 ha platībā (kartēts 2017. gadā). Dienvidu virzienā no Darbības vietas 2017. gadā kartēti biotopi 6210 *Sausi zālāji kaļķainās augsnēs*, 6270 *Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas*, 6410 *Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs* attiecīgi 2 ha, 0,99 ha un 0,86 ha platībās. Aptuveni 700 m attālumā austrumu virzienā atrodas Puzes ezers, Atradne neatrodas ezera aizsargjoslā.
- 3.2.13. Darbības vietu 2019. gada 30. aprīlī apsekoja sertificēti biotopu eksperti⁸, kuri 2019. gada 14. oktobrī sagatavoja atzinumu par mežu un virsāju; zālāju; purvu biotopiem Darbības vietā (Ziņojuma 3. pielikums). Savukārt sertificēts eksperts – ornitologs⁹ Darbības vietas apsekošanu veica 2018. gada 8. novembrī un 2019. gada 28. martā, 2019. gada 22. oktobrī sniedzot atzinumu Nr. RL/386/22.10.2019 *par Paredzētās darbības ietekmi uz savvaļas putnu populācijām* (Ziņojuma 4. pielikums). Saskaņā ar sertificētu biotopu ekspertu atzinumu Atradnes teritorijā nav konstatētas īpaši aizsargājamās vai retas sugas, Latvijā vai Eiropas Savienībā aizsargājami biotopi vai citas bioloģiskās daudzveidības un ainavu saglabāšanai nozīmīgas vērtības. Atbilstoši ornitologa atzinumam, Darbības vietā nav konstatēta neviena īpaši aizsargājamā putnu suga. Nav konstatētas arī putnu sugas, kuru aizsardzībai veidojami mikroliegumi un Latvijas Sarkanajā grāmatā iekļautās putnu sugas.
- 3.2.14. Saskaņā ar publiski pieejamo Kultūras ministrijas Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk – NKMP) Valsts kultūras pieminekļu sarakstu¹⁰ Darbības vietas tiešā tuvumā neatrodas kultūras pieminekļi. Tuvākais valsts nozīmes aizsargājamais kultūrvēstures piemineklis – *Strīķu senkapi* (Kapu kalns, Kapenes) – atrodas aptuveni 2,7 km uz dienvidiem no Darbības vietas, kas ir vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis (valsts aizsardzības Nr. 2543).
- 3.2.15. Saskaņā ar Ziņojumu un LVĢMC publiski pieejamo piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu datubāzi¹¹ Darbības vietai tiešā tuvumā neatrodas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas. Ziņojumā konstatēts, ka 3 km attālumā no Atradnes atrodas viena potenciāli piesārņota vieta – bijušā kolhoza “*Sarkanā bulta*” fermu komplekss “*Sīrupfabrika*” (reģistrācijas Nr. 98568/3433).

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Saskaņā ar Ziņojumu¹² smilts-grants iegulas platība Atradnē ir 5,419 ha (derīgā slāņa biezums variē no 0 m līdz 9,08 m) un smilts iegulas platība ir 12,307 ha (derīgā slāņa biezums no 4,05 m līdz 13,35 m). Smilts un grants materiāls Atradnē ir piemērots autoceļu būvniecībai un uzturēšanai, būvniecībai kā betona sastāvdaļa vai pamatiem un pamatņu izbūvei, uzbērumu veidošanai, teritorijas planēšanai un citiem mērķiem.

⁷ <https://ozols.daba.gov.lv/>.

⁸ Eksperta sertifikāts Nr. 079 (*meži un virsāji; purvi* derīgs līdz 2021. gada 15. novembrim; *tekoši saldūdeņi; stāvoši saldūdeņi* derīgs līdz 2022. gada 24. janvārim) un Eksperta sertifikāts Nr. 116 (*meži un virsāji, zālāji, purvi* derīgs līdz 2022. gada 29. maijam; *jūras piekraste* derīgs līdz 2023. gada 10. maijam; *vaskulārie augi* derīgs līdz 2023. gada 23. martam).

⁹ Eksperta sertifikāts Nr. 005 (derīgs līdz 2023. gada 13. maijam).

¹⁰ NKMP Valsts kultūras pieminekļu saraksts <https://is.mantojums.lv/map/>.

¹¹ LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs http://parissrv.lvģmc.lv/#viewType=home_view.

¹² Ziņojuma 1.1. tabula. Birojs pieņem, ka iepriekš minētajā tabulā norādītās iegulu platības tūkst.m² vietā ir kļūdaini norādīti ha.

Secināts, ka derīgais materiāls dabiskā veidā ir samērā neviendabīgs, tādēļ atsevišķiem mērķiem tas var tikt izmantots tikai pēc skalošanas un sijāšanas.

- 3.3.2. Paredzēto darbību plānots īstenot 8,49 ha platībā, ievērojot derīgo izrakteņu ieguvei noteiktos ierobežojumus, kas izriet no ārējiem normatīvajiem aktiem. Derīgo izrakteņu ieguves dziļums paredzēts aptuveni 8 – 11 m, tādēļ atkāpe no Nekustamā īpašuma ārējās robežas visā Atradnē noteikta 6 m platumā, lai ievērotu Ministru kabineta 2012. gada 25. augusta noteikumu Nr. 570 *“Derīgo izrakteņu ieguves kārtība”* 43. punkta nosacījumu, *“ja licences laukuma robeža sakrīt ar zemes īpašuma robežu, projektā paredz drošības zonu, kas nodrošina, ka ieguvi neveic joslā, kas nav mazāka par 50 % no izstrādes kāples augstuma, līdz ieguves vietai piegulošajiem zemes īpašumiem”*. Papildus arī Teritorijas plānojuma TIAN 91.1. un 91.2. punkts nosaka minimālos attālumus no derīgo izrakteņu ieguves vietām līdz dzīvojamai un publiskai apbūvei. Secināts, ka 200 m attālumā no Atradnes robežās atrodas 4 dzīvojamās apbūves teritorijas – *“Kalnezeri”*, *“Ģibaļi”*, *“Viļņi”* un *“Kīši”*. Ierosinātāja ir saņēmusi dzīvojamās apbūves teritorijas *“Kalnezeri”* īpašnieka¹³ saskaņojumu, attiecīgi Ziņojuma 1.3. attēlā atspoguļota paredzētā atkāpšanās no citu viensētu teritorijām. Identificējot ieguves ierobežojumus, Ziņojumā ņemts vērā arī tas, ka Nekustamais īpašums austrumu malā robežojas ar grāvi, kam noteikta 10 m aizsargjosla (Aizsargjoslu likuma 7. panta otrās daļas 1. punkta i) apakšpunkts), savukārt rietumos tas robežojas ar autoceļu A10. Atbilstoši Ziņojumam 2016. gada 1. aprīlī VAS *“Latvijas valsts ceļi”* (turpmāk – LVC) izsniegusi tehniskos noteikumus Nr. 48/1445, saskaņā ar kuriem derīgo izrakteņu ieguve Atradnē pieļaujama ne tuvāk kā 30 m no autoceļa A10 ass līnijas¹⁴. Ņemot vērā to, ka LVC tehnisko noteikumu Nr. 48/1445 derīguma termiņš beidzies 2018. gada 30. aprīlī, Biroja ieskatā, Ierosinātājai nepieciešams saņemt jaunus LVC tehniskos noteikumus, pārliecinoties vai nav nepieciešama lielāka atkāpe derīgo izrakteņu ieguves teritorijai no autoceļa A10, kā Ziņojumā pieņemtajai. Atradnes dienvidos atrodas arī 0,4 kV gaisvadu elektrolīnija, kuras garums Atradnes teritorijā ir 41 m, kuras aizsargjoslā derīgo izrakteņu ieguvi aprobežo Aizsargjoslu likuma 45. panta pirmās daļas 6. punkts. Atradnes austrumos ir izvietots zemsprieguma elektrokabelis¹⁵, kas šķērso Darbības vietu 488 m garumā. Uzsākot derīgo izrakteņu ieguvi, plānota kabeļa pārvietošana uz Nekustamā īpašuma austrumu malu (tā, lai ieguves darbus būtu iespējams veikt pēc iespējas lielākā platībā). Ziņojumā norādīts, ka plānotā kabeļa pārvietošana ir saskaņota ar AS *“Sadales tīkls”*. Darbības vietas dienvidrietumu daļā izvietots zemsprieguma elektrokabelis, kurš šķērso Atradnes teritoriju 104 m garumā. Paredzētie derīgo izrakteņu ieguves ierobežojumi grafiski attēloti Ziņojuma 1.3. attēlā.
- 3.3.3. Iebraukšanu Darbības vietā paredzēts organizēt, izmantojot Atradnes pievedceļu, kas savienos tehnoloģisko laukumu ar pašvaldības autoceļu. Pašvaldības autoceļš pieslēdzas autoceļam A10. Derīgo izrakteņu transportēšanai paredzēts izmantot pašvaldības autoceļu aptuveni 33 m garumā, no tiem tikai aptuveni 5 m ir ar asfalta segumu (pārējais posms¹⁶ ar grants segumu). Derīgo izrakteņu transportēšanas maršrutus paredzēts izvēlēties atkarībā no smilts – grants un smilts piegādes vietas vai klienta atrašanās vietas Popes (tālāk Ventspils) vai Ugāles (tālāk Talsu vai Valdemārpils) virzienā. Ziņojuma pieņemts, ka 80 % kravas automašīnu pārvietosies virzienā no derīgo izrakteņu Atradnes uz Popi (un tālāk Ventpili), bet 20 % – virzienā uz Ugāli.
- 3.3.4. Ziņojumā norādīts, ka atbilstoši Valsts zemes dienesta aktuālajai informācijai, Nekustamā īpašumā zemes lietošanas veids ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme (1,12 ha), zeme

¹³ Ziņojuma 10. pielikums.

¹⁴ Izsniegti SIA *“ARCHERS 2A”*, bija derīgi līdz 2018. gada 30. aprīlim.

¹⁵ Ziņojuma 1.7. attēls.

¹⁶ Ziņojumā norādīts, ka atlikušā posma garums ir 18 m

zem ūdens objektiem (0,09 ha), kā arī pārējās zemes (11,15 ha), tādējādi, uzsākot smilts-grants un smilts ieguve paredzētajā apjomā, nav nepieciešams veikt zemes atmežošanu.

- 3.3.5. Lai sagatavotu ieguves vietu darbības uzsākšanai, Darbības vietā paredzēts veikt apauguma novākšanu, kas ietver krūmu un koku ciršanu, sakņu izrakšanu un virskārtas nostumšanu (paredzēts veidot atsevišķas pagaidu krautnes trūdēšanai). Paredzēts, ka izveidojies komposts un nostumtā augsnes kārtā tiks izmantoti karjera rekultivācijas darbu veikšanai. Nostumto augsnes virskārtu paredzēts izvietot Nekustamajā īpašumā, tai skaitā autoceļa A10 aizsargjoslā. Segkārtas noņemšanu paredzēts veikt pakāpeniski tieši pirms derīgā materiāla izstrādes, ievērojot paredzētos apjomus un karjera izstrādes plānu.
- 3.3.6. Atradnes teritorijā atrodas vairāki grāvji virszemes ūdeņu novadīšanai, tomēr Ziņojumā secināts, ka šie grāvji netiek izmantoti gruntsūdens līmeņa pazemināšanai. Uzsākot paredzēto darbību, nav plānota jaunu grāvju vai to sistēmu izveide (norādīts, ka nepieciešamības gadījumā var tikt veikta esošo grāvju attīrīšana no bebru nogāztiem kokiem).
- 3.3.7. Atradnes izstrādes nodrošināšanai paredzēts ierīkot tehnoloģisko laukumu¹⁷, kas kalpos kā tehnikas novietne, kā arī tā teritorijā tiks izvietoti citi darbības nodrošināšanai nepieciešamie infrastruktūras objekti – pārvietojamās tualetes, atkritumu konteineri, vagoniņš strādniekiem. u.c.
- 3.3.8. Smilts – grants un smilts ieguve paredzēta ar atklāto paņēmieni, pa kārtām, kas nepārsniedz ekskavatora iekrāvēja rakšanas mehānisma droša darba augstumu. Derīgo izrakteņu ieguve paredzēta gan virs, gan zem gruntsūdens līmeņa, visā akceptēto krājumu slānī. Zem gruntsūdens iegūto materiālu paredzēts novietot nelielās krautnēs, īslaicīgai žāvēšanai. Iegūto derīgo materiālu ar frontālo iekrāvēju pa Atradnes iekšējām pagaidu brauktuvēm paredzēts nogādāt uz tehnoloģisko laukumu. Derīgā materiāla apstrādei plānots izmantot mobilo šķirošanas – sijāšanas iekārtu un drupinātāju. Sagatavoto materiālu no tehnoloģiskā laukuma paredzēts izvest ar kravas automašīnām. Paredzēts, ka ieguve tiks sākta Atradnes ziemeļos, tālāk virzoties dienvidu virzienā.
- 3.3.9. Balstoties uz Atradnē veiktās ģeoloģiskās izpētes rezultātiem, Darbības vieta sadalīta 3 ieguves zonās.
- 3.3.10. Derīgo izrakteņu ieguvei un pārvietošanai Atradnes teritorijā plānots izmantot ekskavatoru un frontālo iekrāvēju, apstrādei mobilo šķirošanas-sijāšanas iekārtu un drupinātāju¹⁸. Degvielu ekskavatora un frontālā iekrāvēja uzpildei nav paredzēts uzglabāt Atradnes teritorijā (paredzēts, ka tā tiks pievesta). Tehnikas uzpildes vietā paredzēts ierīkot atbilstoši aprīkotu laukumu ar cieto segumu, lai novērstu infiltrāciju, uz vietas paredzēts uzglabāt arī sorbentus, negadījuma situācijā noplūdušu naftas produktu savākšanai (izlietotie sorbenti tiks nodoti atbilstoši to atkritumu veidam atkritumu apsaimniekotājam). Kravas automašīnas tiks uzpildītas ārpus Atradnes teritorijas.
- 3.3.11. Paredzēts, ka visas operācijas, kas saistītas ar materiāla apstrādi un uzglabāšanu, tiks veiktas tehnoloģiskajā laukumā.
- 3.3.12. Derīgo izrakteņu ieguve un apstrāde plānota 7 mēnešus gadā, laika periodā no 1. aprīļa līdz 31. oktobrim, savukārt sagatavotā materiāla izvešana no Atradnes tehnoloģiskā laukuma var notikt 12 mēnešus gadā. Ierosinātāja paredzējusi gada laikā iegūt un realizēt (izvest no Atradnes teritorijas) līdz 80 000 m³ derīgo izrakteņu, vienlaikus norādot, ka smilts un smilts – grants ieguves apjomi Darbības vietā būs atkarīgi no ekonomiskās situācijas un pieprasījuma. Ziņojumā norādīts, ka saskaņā ar Ierosinātājas sniegto informāciju derīgo izrakteņu ieguve paredzēta darba dienās laikā no plkst. 9:00 līdz

¹⁷ Tehnoloģiskā laukuma izvietojums Atradnē attēlots Ziņojuma 3.2.1. attēlā.

¹⁸ Ziņojuma 1.3. tabula.

18:00, vidēji 8 stundas dienā. Ieguves sezonas laikā smilts – grants un smilts ieguve var tikt pārtraukta stipras snigšanas, spēcīga lietus vai sala gadījumā. Smilts – grants un smilts transportēšanu ir plānots veikt darba dienās laikā no plkst. 9.00 līdz 18.00. Gatavā materiāla izvešanas intensitāti var ietekmēt pieprasījums pēc gatavā materiāla, meteoroloģiskie apstākļi un autoceļu tehniskais stāvoklis (ziemas un pavasara periodā).

- 3.3.13. Ziņojumā pieņemts, ka derīgā materiāla transportēšanai paredzētās kravas automašīnas kravas kastes ietilpība ir 15 m³. Vidēji dienā plānots, ka kravas automašīnas veiks aptuveni 21 braucienu turp un atpakaļ no Atradnes teritorijas.
- 3.3.14. Ziņojumā norādīts, ka, realizējot Paredzēto darbību, radīsies sadzīves atkritumi, neliels apjoms ražošanas atkritumu, tai skaitā bīstamie atkritumi (smēreļļas, izlietotās eļļas u.c.), un derīgo izrakteņu ieguves atkritumi, ko veidos segkārtas, augsnes un iežu pārpalikumi. Sadzīves atkritumu apsaimniekošanai paredzēts novietot sadzīves atkritumu savākšanas konteinerus un noslēgt līgumu ar atbilstošu komersantu par to apsaimniekošanu. Bīstamie atkritumi galvenokārt veidosies derīgo izrakteņu ieguves tehnikas apkopes un remonta laikā. Par tehnikas apkopi un remontu plānots slēgt līgumus ar servisa sniedzējiem (paredzot apkopes un remonta laikā radušos atkritumu savākšanu un apsaimniekošanu). Neliels daudzums eļļainu lupatu, sorbenta un sorbējošo paklājiņu var rasties degvielas uzpildes gaitā. Šo atkritumu savākšanai tehnoloģiskajā laukumā paredzēts novietot speciālu konteineru un noslēgt līgumu ar bīstamo atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu par to apsaimniekošanu. Derīgo izrakteņu ieguves atkritumu apsaimniekošanu paredzēts veikt saskaņā ar Ministru kabineta 2011. gada 21. jūnija noteikumu Nr. 470 *“Derīgo izrakteņu ieguves atkritumu apsaimniekošanas kārtība”* nosacījumiem.
- 3.3.15. Rekultivācijas rezultātā Atradnē plānots izveidot ūdenstilpi, jo lielākā daļa smilts un smilts – grants materiāla iegul zem gruntsūdens līmeņa. Ūdenstilpi plānots izmantot rekreācijai, kā arī, iespējams, zivju audzēšanai. Atradnes rekultivāciju paredzēts uzsākt ne vēlāk kā 1 gada laikā pēc smilts un smilts - grants ieguves pabeigšanas, to veicot 1 – 2 gadu laikā pēc rekultivācijas procesa uzsākšanas. Ziņojumā norādīts, ka precīzs rekultivācijas laika grafiks tiks iekļauts derīgo izrakteņu ieguves projektā, kurā tiks iekļauta viena no IVN procesā vērtētajām Atradnes rekultivācijas alternatīvām.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

Ietekmes uz vidi novērtēšanas nosacījumi paredz prasību, lai, novērtējot paredzēto darbību, tiktu izsvērtas pieņemamās alternatīvas, kas varētu būt piemērotas ierosinātajam projektam un tā specifiskajām īpašībām. Vērtējot iespējamus Paredzētās darbības alternatīvos risinājumus, Ziņojumā apsvērtas atšķirīgas Atradnes rekultivācijas iespējas, variējot rekultivācijas pieeju un risinājumus, jo secināts, ka tehnoloģiju, ieguves platības vai transportēšanas maršrutu alternatīvas konkrētajā gadījumā nav piemērotas (Atradne atrodas pie autoceļa A10, ieguve paredzēta 8,49 ha platībā, ievērojot noteiktus ierobežojumus). Ziņojumā apskatītas ietekmju atšķirības risinājumā, kad augsnes virskārta un nederīgais materiāls tiek izmantots Atradnes teritorijā – nederīgā materiāla haotiska izvietošana Atradnes teritorijā (1. alternatīva) vai nederīgā materiāla izmantošana filtrācijas barjeru izveidošanai, tādējādi mazinot karjerdiķa saistību ar gruntsūdeņiem (2. alternatīva).

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Pārvaldes 2017. gada 2. marta lēmums *“Ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. VE17SI0008”*.
- 4.2. Biroja 2017. gada 22. jūnija Lēmums Nr. 28-s *“par Valsts vides dienesta Ventpils reģionālās vides pārvaldes 2017. gada 2. marta lēmuma Nr. VE17SI0008 apstrīdēšanu”*.

- 4.3. Ierosinātājas 2018. gada 31. augusta iesniegums *“Par paredzētās darbības “Smilts-grants un smilts atradnes “Atvari” ierīkošana, izstrāde un rekultivācija Ventspils novada Ugāles pagastā” ierosinātāja maiņu”*.
- 4.4. Izstrādātājas 2018. gada 16. oktobra elektroniskā pasta vēstule *“Paziņojums par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu”* un tai pievienotais paziņojums (Biroja reģ. Nr. 5-01/1720).
- 4.5. Ierosinātājas 2018. gada 20. oktobra iesniegums (Biroja reģ. Nr. 5-01/1748).
- 4.6. Fiziskas personas 2018. gada 1. novembra iesniegums *“Par paredzēto darbību nekustamajā īpašumā “Dziļie atvari””* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1836).
- 4.7. Izstrādātājas 2018. gada 7. novembra iesniegums *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem – derīgo izrakteņu ieguves teritorijas paplašināšana smilts-grants un smilts atradnē “Atvari””* un tam pievienotie materiāli.
- 4.8. Biroja 2018. gada 21. novembra Programma Nr. 5-03/9 *ietekmes uz vidi novērtējumam smilts – grants un smilts ieguvei atradnē “Atvari” Ventspils novada Ugāles pagastā, nekustamajā īpašumā “Dziļie atvari”*.
- 4.9. Izstrādātājas 2019. gada 28. oktobra elektroniskā pasta vēstule *“Paziņojums par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu”* un tai pievienotais paziņojums (Biroja reģ. Nr. 5-01/1771).
- 4.10. Izstrādātājas 2019. gada 12. novembra elektroniskā pasta vēstule *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu”* un tai pievienotie materiāli (Biroja reģ. Nr. 5-01/1854).
- 4.11. Iedzīvotāju 2019. gada 27. novembra iesniegums *“Par plānoto rakšanas darbu ietekmi uz vidi nekustamajā īpašumā “Atvari””* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1943).
- 4.12. Izstrādātājas 2020. gada 17. februāra iesniegums ar klāt pievienotajiem materiāliem (Biroja reģ. Nr. 5-01/260).
- 4.13. Pārvaldes 2020. gada 11. marta vēstule Nr. 2.3/555/VE/2020 *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”*.
- 4.14. Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) 2020. gada 13. marta vēstule Nr. 4.9/1179/2020-N *“Par derīgo izrakteņu ieguves teritorijas paplašināšanu smilts-grants un smilts atradnē “Atvari” ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu”*.
- 4.15. Izstrādātājas 2020. gada 30. aprīļa elektroniskā pasta vēstule *“IVN ziņojuma “Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas paplašināšana smilts – grants un smilts atradnē “Atvari”” aktuālā redakcija”*.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

Detalizēta informācija par sabiedriskās apspriešanas gaitu un termiņiem ir publiskota Biroja tīmekļvietnē *Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtēšanas gaitas sadaļā*: <http://www.vpvp.gov.lv/lv/ivn/projekti>. Citu starpā minētajā vietnē publicēti arī visi sabiedrisko apspriešanu paziņojumi, kuros norādīta informācija par apspriešanas periodiem, notikušajām sanāksmēm un priekšlikumu iesniegšanas termiņiem. Tālāk Birojs sniedz īsu sabiedrības līdzdalības procesa un apkopoto viedokļu un argumentu izklāstu.

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paziņojums par Paredzēto darbību un tās sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta *“Ventspils novadnieks”* 2018. gada 16. oktobra numurā (Nr. 10), pašvaldības

tīmekļvietnē www.ventspilsnovads.lv, SIA “*Estonian, Latvian & Lithuanian Environment*” tīmekļvietnē www.environment.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv, kā arī Izstrādātāja par Paredzēto darbību individuāli informēja tos nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu.

- 5.1.2. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2018. gada 30. oktobrī Ventspils novada Ugāles pagasta pārvaldē (adrese: “*Ugāles pagasta nams*”, Ugāle, Ugāles pagasts, Ventspils novads, LV-3615) plkst. 17.00. Saskaņā ar sanāksmes protokolu tajā piedalījās 6 personas, tai skaitā pašvaldības, Ierosinātājas un Izstrādātājas pārstāvji. Klātesošajiem tika sniegta informācija par Paredzēto darbību. Sanāksmes dalībnieki pauda bažas par iespējamām gruntsūdens līmeņa izmaiņām, kā arī diskutēja par kompensējošo pasākumu realizāciju un to kontroles mehānismiem.
- 5.1.3. Paredzētās darbības IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas ietvaros sabiedrība varēja sniegt priekšlikumus par Ierosinātājas Paredzēto darbību. Paredzētās darbības IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Birojā tika saņemts viens iesniegums no fiziskas personas saistībā ar plānoto darbību, galvenokārt paužot bažas par iespējamām trokšņa traucējumiem un iespējamam gruntsūdens līmeņa izmaiņām.
- 5.1.4. Pamatojoties uz Izstrādātājas pieteikumu un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, Birojs sagatavoja un 2018. gada 21. novembrī izsniedza Programmu ietekmes uz vidi novērtējumam.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Paziņojums par Paredzētās darbības Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta “*Ventas Balss*” 2019. gada 28. oktobra numura, pašvaldības tīmekļvietnē www.ventspilsnovads.lv, SIA “*Estonian, Latvian & Lithuanian Environment*” tīmekļvietnē www.environment.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Ventspils novada pašvaldībā (adrese: Skolas iela 4, Ventspils, LV-3601), Ventspils novada Ugāles pagasta pārvaldē (adrese: “*Ugāles pagasta nams*”, Ugāle, Ugāles pagasts, Ventspils novads, LV-3615) un Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv.
- 5.2.2. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2019. gada 5. novembrī Ventspils novada Ugāles pagasta pārvaldē (adrese: “*Ugāles pagasta nams*”, Ugāle, Ugāles pagasts, Ventspils novads, LV-3615) plkst. 18:00. Saskaņā ar sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolu tajā piedalījās pašvaldības, Ierosinātājas un Izstrādātājas pārstāvji. Klātesošie tika iepazīstināti ar IVN procedūru, Ziņojumu un galvenajiem secinājumiem. Sabiedriskās apspriešanas diskusiju daļā klātesošajiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus par Paredzēto darbību, tās risinājumiem un sagaidāmo ietekmi. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas dalībnieki galvenokārt interesējās par kompensējošo pasākumu realizāciju, iespējamo gruntsūdens līmeņa izmaiņu rezultātā, to īstenošanas kontroles mehānismiem, derīgo izrakteņu ieguves tehnoloģiju un iespējamo derīgo izrakteņu ieguvī Darbības vietas tuvumā esošajās atradnēs.
- 5.2.3. Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Paredzēto darbību Ierosinātājai vai Birojam varēja iesniegt 30 dienu laikā pēc paziņojuma publicēšanas. Šajā periodā Birojā saņemtie priekšlikumi un viedokļi nosūtīti Ierosinātājai Ziņojuma un vērtējuma papildināšanai.

5.3. Sabiedrības informēšana un ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2020. gada 17. februārī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts tīmekļvietnēs www.ventspilsnovads.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojs saņēma:
 - 5.3.2.1. Pārvaldes 2020. gada 11. marta vēstuli Nr. 2.3/555/VE/2020 *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”*.
 - 5.3.2.2. DAP 2020. gada 13. marta vēstuli Nr. 4.9/1179/2020-N *“Par derīgo izrakteņu ieguves teritorijas paplašināšanu smilts-grants un smilts atradnē “Atvari” ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu”*.
- 5.3.3. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, Birojs ar 2020. gada 8. aprīļa vēstuli Nr. 5-01/313 *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”* Ierosinātajai lūdza sniegt papildus informāciju un vērtējumu par Paredzēto darbību, tai skaitā, iespējamām savstarpējām ietekmēm, ko radītu iespējamā derīgo izrakteņu ieguve tuvumā esošajās atradnēs.

5.4. Sabiedrības informēšana par papildināto Ziņojumu:

- 5.4.1. Ziņojuma aktuālā redakcija Birojā tika iesniegta 2020. gada 30. aprīlī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts tīmekļvietnēs www.vpvb.gov.lv, www.ventspilsnovads.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv.
- 5.4.2. Tā kā institūcijas nav izteikušas būtiskus iebildumus par Ziņojumā sniegto vērtējumu, tad Birojs institūcijām atkārtoti nav lūdzis sniegt viedokli par iesniegto Ziņojumu. Citi viedokļi no ieinteresētajām pusēm Ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojā nav saņemti.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Ziņojuma autori ir novērtējuši iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tai skaitā ietekmes, kas izriet no derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas. Vērtētas Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti un vides trokšņa līmeni, hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, kā arī ietekme uz dabas vērtībām, bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi u.c. ar Paredzēto darbību saistītas ietekmes.
- 6.2. Viens no IVN ietvaros vērtējamiem būtiskiem aspektiem ir varbūtējās summārās un kopējās ietekmes, ņemot vērā Darbības vietas apkārtnē esošās citas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas. Vairākos aspektos (piemēram, ietekme uz ainavu, ietekmes uz hidroģeoloģiskajiem, hidroģeoloģiskajiem apstākļiem) ietekmes var summēties arī tad, ja ieguve konkrētajā vietā ir pārtraukta, savukārt tādi ietekmes veidi kā troksnis un gaisu piesārņojošo vielu emisijas no derīgo izrakteņu ieguves procesiem un transportēšanas, sagaidāmi tikai tad, ja procesi tiek veikti vienlaikus.
- 6.3. Izvērtējis Ziņojumā veikto ietekmju novērtējumu, Birojs secina, ka būtiskākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes, ņemot vērā Paredzēto darbību pēc tās specifikas, plānotajiem risinājumiem un atrašanās vietas, ir gaisa piesārņojošo vielu un trokšņu emisijas, galvenokārt no iegūtā materiāla transportēšanas. Ilgtermiņā (Darbības vietā) tiks ietekmēta ainava, vienlaikus ietekmes summēsies ar jau pastāvošajām, jo Darbības vietas apkārtnē jau ilgstoši ir veikta derīgo izrakteņu ieguve. Tāpat, – lai arī nav plānota gruntsūdens līmeņa papildus pazemināšana ar atsūkņēšanu un novadišanu ārpus Darbības vietas, –

derīgo izrakteņu ieguve zem gruntsūdens līmeņa var būt saistīta ar iespējamām hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma lokālām izmaiņām.

6.4. Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē šādus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

- 6.4.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp derīgo izrakteņu transportēšanas ietekmes.
- 6.4.2. Troksnis un tā izplatība, tostarp no transportēšanas.
- 6.4.3. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas.
- 6.4.4. Ietekme uz bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.

6.5. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.5.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp transportēšanas ietekmes:

- 6.5.1.1. Paredzams, ka gaisa piesārņojuma emisijas radīs sekojoši tehnoloģiskie procesi: segkārtas noņemšana, derīgā materiāla ieguve, iekraušana mobilajā šķirošanas iekārtā, materiāla apstrāde, sašķīrotā materiāla pārvietošana uz uzglabāšanas krautnēm, nederīgo materiālu pārvietošana, sašķīrotā materiāla uzglabāšana, iekraušana kravas mašīnās un transportēšana.
- 6.5.1.2. Sagatavojot Ziņojumu, veikti gaisa piesārņojošo vielu izkliedes aprēķini, izmantojot datorprogrammu ADMS Roads 4.1 (izstrādātājs CERC – Cambridge Environmental Research Consultants, beztermiņa licence P05-0628-C-AR400-LV). Šī programma pielietojama rūpniecisko un transporta avotu emisiju izkliedes aprēķināšanai, ņemot vērā emisijas avotu īpatnības, apkārtnes apbūvi, topogrāfiju un reljefu, kā arī vietējos meteoroloģiskos apstākļus. Prognozētās gaisu piesārņojošo vielu emisijas nozīmīgums novērtēts, veicot piesārņojuma izkliedes aprēķinus tām piesārņojošās vielām, kurām saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumiem Nr. 1290 *“Noteikumi par gaisa kvalitāti”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 1290) noteikti gaisa kvalitātes normatīvi. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 1290 11. pielikumu atbilstība cilvēku veselības aizsardzībai paredzētajiem robežlielumiem nav jāpārbauda vietās, kas atrodas teritorijā, kura sabiedrības pārstāvjiem nav pieejama un kur nav pastāvīgu dzīvesvietu, un uz ceļu brauktuvēm un brauktuvju starpjoslās, izņemot vietas, kur paredzēta gājēju piekļuve starpjoslām.
- 6.5.1.3. Lai novērtētu daļiņu PM₁₀, daļiņu PM_{2.5}, slāpekļa dioksīda un oglekļa oksīda kopējo ietekmi, izmantoti LVĢMC sniegtie dati (2019. gada 22. marta izziņa Nr. 4-6/457) par esošo piesārņojuma līmeni. Ziņojumā ir ietvertas daļiņu PM₁₀, daļiņu PM_{2.5}, slāpekļa dioksīda un oglekļa oksīda izkliedes kartes¹⁹, kas raksturo fona piesārņojumu Paredzētās darbības ietekmes zonā. Kartes sagatavotas, balstoties uz modelēšanu ar EnviMan datorprogrammu, izmantojot Gausa matemātisko modeli. Saskaņā ar fona piesārņojuma kartēm konstatējams, ka galvenais piesārņojuma avots Darbības vietas apkārtne ir autoceļš A10 (atbilstoši LVĢMC sniegtai informācijai, esošā piesārņojuma novērtēšanā iekļauts autoceļš A10 un reģionālais fona piesārņojums). Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinos izmantoti LVĢMC sagatavotie meteoroloģisko novērojumu dati (Ventpils novērojuma stacijas dati), kas raksturo laika apstākļus teritorijas apkārtne 2018. gadā ar 1 stundas intervālu.

¹⁹ Ziņojuma 5. pielikums.

Atbilstoši LVĢMC sniegtajai informācijai dominējošie Darbības vietā ir dienvidu un rietumu vēji.

- 6.5.1.4. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto, vērtējot piesārņojošo vielu emisijas gaisā, ko radīs Paredzētā darbība, ņemti vērā plānotie maksimālie derīgā izrakteņa ieguves apjomi un maksimālais ņemtais segkārtas un starpkārtu apjoms gada laikā²⁰. Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas aprēķinu scenārijā iekļauti šādi procesi no derīgo izrakteņu ieguves – derīgā materiāla ieguve, materiāla apstrāde un grants šķembu ražošana, kā arī rekultivācijas darbu veikšana, sagatavotā materiāla uzglabāšana, iekraušana kravas mašīnās un transportēšana. Ziņojumā pieņemts, ka sašķīrotā un sadrupinātā materiāla transportēšanai no tehnoloģiskā laukuma pie klienta tiks izmantotas kravas automašīnas ar ietilpību 15 m³ jeb 29,25 t²¹. Pamatojoties uz Ierosinātās sniegto informāciju, ka derīgo izrakteņu ieguve paredzēta darba dienās laikā no plkst. 9:00 līdz 18:00 vidēji 8 stundas dienā, aprēķinos pieņemtais kopējais derīgo izrakteņu ieguvei paredzētais laiks ir 1 200 stundas gadā. Gatavā materiāla izvešana tiek plānota darba dienās, aprēķinos pieņemts, ka tas notiks 250 dienas gadā, 8 stundas dienā (aptuveni 21 braucienus turp un atpakaļ no Atradnes teritorijas). Derīgo izrakteņu ieguvei paredzēto iekārtu prognozētas darbības ilgumu gadā, kas izmantots aprēķinos, norādīts Ziņojuma 1.12. tabulā. Vienlaikus Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu rezultāti, kas raksturo Paredzēto darbību, ietverti Ziņojuma 6. pielikumā.
- 6.5.1.5. Izstrādātāja ir veikusi trīs Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu variantus, kuros vērtēta dažādas variācijas derīgo izrakteņu apstrādes laikos darba dienas ietvaros. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu rezultāti, kas raksturo prognozējamo gaisa piesārņojumu, sniegti Ziņojuma 3.2.2. tabulā. Gaisa piesārņojuma izplatības novērtējums no materiāla transportēšanas un darbībām derīgo izrakteņu ieguves vietā veikts bez emisiju samazināšanas pasākumiem.
- 6.5.1.6. Saskaņā ar Ziņojumu, novērtējot gaisa piesārņojuma ietekmi, īpaša uzmanība pievērsta Paredzētajai darbībai teritorijā, kas atradīsies tuvāk dzīvojamās apbūves teritorijām – ieguves zonai Nr. 3 (tuvākās dzīvojamās teritorijas atrodas dienvidos no Atradnes²²), kam arī veikta piesārņojuma izkliedes modelēšana. Secināms, ka dzīvojamās mājas atrodas arī Atradnes ziemeļu robežas tuvumā, tomēr šajā Atradnes daļā paredzēts ievērot Teritorijas plānojuma TIAN iekļauto nosacījumu par 200 m joslu līdz dzīvojamo māju teritorijai, attiecīgi derīgo izrakteņu ieguve tiks veikta lielākā attālumā nekā zonā Nr. 3.
- 6.5.1.7. Novērtējot iegūtos piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātus attiecībā pret Noteikumos Nr. 1290 ietvertajiem normatīviem, secināms, ka cilvēka veselības aizsardzībai noteikto robežlielumu pārsniegumi transportēšanas ceļa tuvumā esošo dzīvojamo māju teritorijās un to apkārtnē netiek prognozēta nevienai no piesārņojošām vielām. Saskaņā ar Ziņojumā iekļauto novērtējumu, Paredzētās darbības rezultātā vienas no būtiskākajām būs daļiņu PM₁₀ emisijas, kuru maksimālās summārās diennakts koncentrācija var sasniegt ~ 71,5 % no normatīva, bet gada vidējās PM₁₀ koncentrācijas var sasniegt ~ 59,3 % no normatīva, tomēr šādas koncentrācijas būs novērojamas pie ieguves teritorijas robežas. Citu piesārņojošo vielu maksimālās summārās koncentrācijas tiek prognozētas ~ 50 % no normatīva un mazākas. Tādējādi – Ziņojumā secināts, ka īpaši emisiju

²⁰ Ziņojuma 1.5. tabula.

²¹ Birojs pieņem, ka Izstrādātāja Ziņojumā norādījusi Ministru kabineta 2015. gada 30. jūnija noteikumus Nr. 339 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 002-15 "Ēku norobežojošo konstrukciju siltumtehnika"" (spēkā līdz 2020. gada 1. janvārim), jo tie bija spēkā uz Ziņojuma sabiedriskas apspriešanas brīdi 2019. gada 5. novembrī.

²² Ziņojuma 1.3. attēls.

samazināšanas pasākumi ar paredzēto ieguves, apstrādes un transportēšanas apjomu nebūs nepieciešami, jo piesārņojošo vielu izplatība no derīgo izrakteņu apstrādes ir lokāla (Ziņojumā iekļauti tikai daži ietekmi mazinoši pasākumi gaisa piesārņojuma samazināšanai, piemēram, derīgo izrakteņu ieguve un transportēšana tiks veikta noteiktā laika periodā darba dienās, kā arī smilts – grants un smilts ieguve tiks organizēta laika periodā no 1. aprīļa līdz 31. oktobrim, bet transportēšana tiks veikta visa gada garumā). Vienlaikus jāņem vērā, ka faktiskais Paredzētās darbības apjoms un ietekmes būs atkarīgas no procesa, tai skaitā transportēšanas, intensitātes, kas īstermiņā var būt mainīgs (kādos periodos intensīvāks, kādos mazāks). Veiktais aprēķins un ietekmes novērtējums, Biroja ieskatā, ļauj secināt, ka normālos darba apstākļos īpaši (papildus) piesardzības pasākumi nav nepieciešami, tomēr ilgstoši sausā laikā vai pie nelabvēlīgiem meteoroloģiskiem apstākļiem Ierosinātajai varētu būt pamatoti īstenot ietekmes mazināšanas pasākumus, piemēram, veikt Atradnes iekšējo ceļu un grants seguma pievedceļa mitrināšanu.

- 6.5.1.8. Vērtējot iespējamību, ka gaisu piesārņojošo vielu emisijas no Paredzētās darbības veikšanas summēsies ar derīgo izrakteņu ieguves vai transportēšanas procesiem citās atradnēs, Ziņojumā secināts, ka derīgo izrakteņu ieguve atradnē “*Ķīši*”, kas atrodas uz dienvidiem no Atradnes, ir apturēta (pašlaik nav pieļaujama), un arī otrpus autoceļam A10 esošajā atradnē “*Ķīši – Irškalni*” derīgo izrakteņu ieguve vairs netiek veikta. Secināts, ka derīgo izrakteņu ieguvei minētās atradnes iecirkņa “*Liepas*” teritorijā 2014. gadā piemērota IVN procedūra, tomēr ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums nav izstrādāts, iecere un tās novērtējums pašlaik ir bez virzības. Ievērojot minēto, secināts, ka summārās (vienlaicīgās) ietekmes uz gaisa kvalitāti (arī no transportēšanas) nav sagaidāmas. Saistībā ar minēto Birojs ņem vērā, ka aptuveni 1 km attālumā uz dienvidiem no Darbības vietas, otrpus autoceļam A10, atrodas arī smilts – grants atradne “*Irškalni*”, kurā derīgo izrakteņu ieguve ir uzsākta un tā pieļaujama saskaņā ar Ventspils novada pašvaldības izsniegtu bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju līdz 2022. gada 4. novembrim. Lai arī ieguve pašlaik netiek turpināta, minētais nenozīmē, ka derīgo izrakteņu ieguve un ar to saistītie procesi nevarētu ar Paredzēto darbību tikt kādā brīdī veikti vienlaicīgi, tomēr Ziņojumā šāda ietekmju summēšanās nav vērtēta. Biroja ieskatā attālums līdz smilts – grants atradnei “*Irškalni*” un Paredzētās darbības ietekmes novērtējums (gaisu piesārņojošo vielu izkliedes kartes) ļauj secināt, ka būtiskas un nozīmīgas piesārņojuma koncentrācijas neskartu vienu un to pašu teritoriju, derīgā materiāla izvešana līdz autoceļam A10 paredzēta pa citu maršrutu. Tomēr Biroja ieskatā atbilstīga Ierosinātajas pieeja būtu Ziņojumā sniegt apsvērumus par iespējamību, ka ietekmes var skart vienu un to pašu teritoriju, novērtēt to iespējamu būtiskumu, pamatot, kādēļ tās nav būtiskas. Arī gadījumā, kad nav pieejama detalizēta informācija par faktiskajiem procesiem citās derīgo izrakteņu atradnēs, informācija par paredzētajiem risinājumiem, tai skaitā pieļaujamiem ieguves apjomiem, iekļauta derīgo izrakteņu ieguves projektā, kas izstrādājams un saskaņojams Dienestā zemes dzīļu izmantošanu regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
- 6.5.1.9. Ziņojumā Paredzētā darbība vērtēta arī saistībā ar siltumnīcas efektu izraisošo gāzu ietekmi, secinot, ka derīgo izrakteņu ieguve neradīs nozīmīgas siltumnīcas efektu izraisošas emisijas, kā arī klimata pārmaiņu izraisītas izmaiņas neietekmēs Paredzētās darbības īstenošanas iespējas.
- 6.5.1.10. Novērtējis Ziņojumā ietverto informāciju, Birojs kopumā pievienojas Ziņojumā iekļautajiem secinājumiem. Lai arī summārās ietekmes kādās teritorijās, iespējams, varētu būt lielākas, ja tiks atsākta derīgo izrakteņu ieguve atradnē “*Irškalni*”, - balstoties uz Paredzētās darbības ietekmes novērtējumu var izdarīt secinājumu, ka

būtiskākās piesārņojuma koncentrācijas neskarš tik lielu teritoriju, lai būtiskas ietekmes zonas pārklātos. Arī Ziņojumā ietvertie emisiju aprēķini un to izkliedes modelēšana norāda, ka būtiskas ietekmes varbūtība piesārņojošo vielu kontekstā normālos darba režīma apstākļos nav prognozējama, nozīmīga piesārņojuma izplatība ārpus Darbības vietas robežām ir maz varbūtīga un nav sagaidāms, ka ar Paredzētās darbības realizāciju varētu tikt pārsniegtas Noteikumos Nr.1290 noteiktās robežvērtības un mērķlielumi, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt cilvēka veselības aizsardzību. Līdz ar to nav pamata secinājumam, ka Paredzētā darbība varētu radīt būtisku ietekmi, ja tiek ievēroti Ziņojumā paredzētie pasākumi ietekmes uz vidi mazināšanai. Tomēr jāņem vērā, ka novērtējums veikts risinājumam, kas paredz aptuveni 200 m platas joslas (kurā netiks veikta derīgo izrakteņu ieguve) saglabāšanu Atradnes ziemeļu daļā, jo Ziņojuma izstrādes laikā nav saņemti saskaņojumi par citu risinājumu no tuvumā esošo nekustamo īpašumu īpašniekiem. Nav izslēgts, ka situācija šajā aspektā varētu mainīties, tomēr Ziņojumā šāds scenārijs nav vērtēts. Biroja ieskatā nebūtu samērīgi noteikt, ka no Ziņojuma atšķirīgs risinājums vispār nebūtu pieļaujams, turklāt var mainīties arī TIAN nosacījumi, tomēr tādā gadījumā tas atbilstīgi jāizvērtē. Arī gadījumā, ja kādu apstākļu rezultātā, tai skaitā, ņemot vērā pieprasījumu, tiktu konstatēti priekšnoteikumi būtiski atšķirīgam Paredzētās darbības realizācijas periodam, kas būtiski pārsniedz Ziņojumā novērtēto, jāveic izmaiņu novērtējums, izsverot izmaiņas arī attiecībā uz citiem ietekmju veidiem (ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.divi *prim* panta pirmās daļas 3) punkta c) apakšpunktu). **Lemjot par nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tai skaitā gaisa kvalitātes normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājam saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Vienlaikus Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka Ierosinātāja ir arī atbildīga par Ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu. Līdz ar to, Birojs uzskata par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu darbu veikšanai norādīt tikai šādus nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**

- a) Ievērojot to, Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti vērtēta, pieņemot, ka derīgo izrakteņu ieguve netiks veikta Ziņojuma 1.3. attēlā norādītajā zonā “200 m atkāpe no viensētu “*Kīši*” un “*Gibuļi*” teritorijām”, izmaiņas ieguves platībā, ja tās skar attiecīgās zonas teritoriju, nav pieļaujamas bez atkārtota ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējuma un, ja nepieciešams, izvērtējuma veikšanas saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.divi *prim* panta pirmās daļas 3) punkta c) apakšpunktu.
- b) Paredzētās darbības Ierosinātājam jānodrošina risinājumi, kas sasniegš ne būtiski sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kādu tā ar Paredzēto darbību Ziņojumā ir apņēmusies sasniegt, kā arī jānodrošina Ziņojumā norādīto pasākumu gaisu piesārņojošo vielu emisiju ietekmes novēršanai un mazināšanai ievērošanu.
- c) Lai samazinātu putekļu emisijas, sausā laika periodā jāizvērtē nepieciešamība un, ja nepieciešams, jānodrošina Atradnes iekšējo ceļu un pašvaldības autoceļa posma ar grants segumu laistīšanu, kā arī citu ar ieguves darbiem saistītu vietu (tehnoloģiskā laukuma) mitrināšanu, samazinot iespējamu putekļu emisiju.
- d) Jānodrošina Ziņojumā norādīto risinājumu, tai skaitā ieguves apjomu, tehnoloģisko risinājumu un plānoto darbības laiku, iekļaušana derīgo

izraķteņu ieguves projektā un izpilde. Ja turpmākajās Paredzētās darbības projektēšanas un realizācijas stadijās tiek izskatīti citi ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumi, kas būtiski atšķiras no Ziņojumā novērtētā, veicams šādu izmaiņu būtiskumu novērtējums, lemjot par ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā.

6.5.2. Troksnis un tā izplatība, tostarp no derīgo izraķteņu transportēšanas:

- 6.5.2.1. Paredzētās darbības ietvaros ir plānota derīgo izraķteņu ieguve, kas saistīta gan ar karjera tehnikas lietojumu, gan derīgā materiāla pārstrādi un transportēšanu. Derīgo izraķteņu ieguve un ar to saistītās darbības rada troksni, kas var būt traucējošs un ietekmju ziņā kļūt būtisks un nozīmīgs, ja darbības vietas tuvumā ir pret troksni jutīgi objekti, tai skaitā pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas, rekreācijas objekti, mājokļi.
- 6.5.2.2. Ziņojumā novērtēts, ka galvenie trokšņa avoti ir derīgā materiāla ieguvei un apstrādei izmantotā tehnika – ekskavators, frontālais iekrāvējs, šķirošanas–sijāšanas iekārta, buldozers, drupinātājs un kravas automašīnas materiāla transportēšanai.
- 6.5.2.3. Paredzētās darbības trokšņa ietekmes novērtējumu (trokšņa līmeņa aprēķinus un izkliedes modelēšanu) veikusi Izstrādātāja, izmantojot datorprogrammu IMMI 2018-1 (izstrādātājs Wölfel Monitoring Systems), kur aprēķiniem pielietotas Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 *“Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) noteiktās metodes:
 - 6.5.2.3.1. autotransporta radītais troksnis novērtēts, izmantojot Francijā izstrādāto aprēķina metodi *“NMPB-Routes-96 (SETRA-CERT ULCPC-CSTB)”*;
 - 6.5.2.3.2. derīgo izraķteņu ieguves radītais troksnis novērtēts, izmantojot Noteikumu Nr. 16 5. pielikuma 2.1. sadaļā *“Vispārīgi noteikumi – ceļu satiksmes, sliežu ceļu un rūpnieciskais troksnis”*, 2.4. sadaļā *“Rūpnieciskais troksnis”*, 2.5. sadaļā *“Aprēķins: trokšņa izplatīšanās no ceļu satiksmes, sliežu ceļu satiksmes un rūpnieciskajiem avotiem”* norādītās metodes.
- 6.5.2.4. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktu, novērtējot trokšņa rādītājus, ņemts vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas, vakara – četras stundas, nakts – astoņas stundas. Diena ir no plkst. 7.00 līdz 19.00, vakars – no plkst. 19.00 līdz 23.00, nakts – no plkst. 23.00 līdz 7.00, bet gads ir uz skaņas emisiju attiecināms meteoroloģisko apstākļu ziņā vidējs gads.
- 6.5.2.5. Saskaņā ar Ziņojumu ieguves darbus ir paredzēts veikt ~ 7 mēnešus gadā, tikai darba dienās, darba laikā no plkst. 9.00 līdz 18.00. Atbilstoši Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktam, – Paredzētā darbība plānota tikai periodā, kas kvalificējas kā diena (t.i. – vakara un nakts troksnis ar Paredzēto darbību netiek radīts), kad individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijās vides trokšņa A – izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis (L_{diena}) nedrīkst pārsniegt 55 dB(A). Paredzētas darbības realizācija nav paredzēta vakara un nakts stundās. Tā kā derīgo izraķteņu ieguve Atradnē tiek plānota tikai laika periodā no plkst. 09.00 līdz 18.00, tad vides trokšņa novērtējumā tika aprēķināts trokšņa līmenis trokšņa rādītājam L_{diena} .
- 6.5.2.6. Atbilstoši Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 5. punktam – izmantotās trokšņu aprēķinu datorprogrammas sagatavotie aprēķinu modeļu ievades dati pievienoti Ziņojumam²³. Trokšņa piesārņojuma kartēšanai un novērtēšanai tika piemērots dienas trokšņa rādītājs – L_{diena} , kas raksturo diskomfortu dienas laikā. Tas ir A–izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis (dB (A)), kas noteikts standartā LVS

²³ Ziņojuma 7. pielikums.

ISO 1996-2:2008 “Akustika. Vides trokšņa raksturošana, mērīšana un novērtēšana. 2 daļa: Vides trokšņa līmeņu noteikšana” un kas raksturo gada vidējo trokšņa līmeni dienas periodā. Noteikts, ņemot vērā visas dienas (kā diennakts daļu) gada laikā.

- 6.5.2.7. Novērtējot pastāvošo fona trokšņa ietekmi, apkopota informācija par autotransporta kustību uz autoceļa A10, to iegūstot no LVC apkopotajiem statistikas datiem par 2018. gadu²⁴. Balstoties uz šo informāciju, sagatavots aprēķinu modelis, izmantojot šī atzinuma 6.5.2.3. punktā norādīto programmatūru un aprēķinu metodi. Atradnes pievedceļš, kas tiek izmantots arī nokļūšanai uz viensētu “Kalnezeri” un “Ezernieki” teritorijām, fona trokšņa aprēķinos kā nenozīmīgs trokšņa avots nav ņemts vērā. Balstoties uz apsvērumiem, kādi par iespējamu ietekmju summēšanas (ieguves vienlaicīga iespējamība) izdarīti, vecot ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējumu, summāro ietekmju aprēķinos nav iekļauta derīgo izrakteņu ieguve citās Darbības vietas apkārtņē esošajās atradnēs.
- 6.5.2.8. Saskaņā ar modelēšanas rezultātiem, esošais vides trokšņa līmenis Darbības vietas apkārtņē novērtēts kā augsts, kam par iemeslu ir intensīva satiksme pa autoceļu A10. Atbilstoši novērtējumam 4 dzīvojamās apbūves teritorijās tiek pārsniegti Noteikumu Nr. 16 2. pielikumā noteiktie vides trokšņa robežlielumi. Esošā trokšņa līmeņa vērtības trokšņa rādītājam L_{diena} attēlotas Ziņojuma 3.3.1. attēlā. Aprēķinu rezultāti augstāko trokšņa līmeni uzrāda viensētas “Viļņi” teritorijā – 59 dB(A), “Zīzas” – 58 dB(A), “Ezerlejas” – 57 dB(A) un “Kīši” – 56 dB(A), kas skaidrojams ar to, ka viensētas atrodas tiešā autoceļa A10 ietekmes zonā (liela daļa īpašumu teritorijas ietilpst autoceļa A10 aizsargjoslā). No minētajām viensētām Darbības vietas tuvumā ir “Viļņi” un “Kīši”, savukārt viensētās “Kalnezeri” un “Ģibalī”, kas atrodas vistuvāk Atradnes robežām, novērtētais esošais vides trokšņa līmenis rādītājam L_{diena} ir 53 dB(A) (tās neatrodas tik tuvu autoceļam A10). Arī Atradnes teritorijā augstākais trokšņa līmenis novērojams autoceļa A10 tuvumā, dienas periodā sasniedzot 67 dB(A), tomēr attālinoties no autoceļa, trokšņa piesārņojuma līmenis pakāpeniski samazinās līdz 50 – 52 dB(A).
- 6.5.2.9. Pamatojoties uz Ierosinātās norādītajam ieguves apjomiem, laikiem un izmantojamo tehniku²⁵, veikts Paredzētās darbības radītā trokšņa aprēķins un summārās ietekmes (ar esošo trokšņa fonu) novērtējums. Tā kā derīgo izrakteņu ieguve Atradnē ir sadalīta 3 ieguves zonās jeb blokos, aprēķinu vajadzībām tika pieņemts, ka derīgā materiāla izstrāde 1 gada griezumā tiek veikta vienā no trim blokiem ar maksimāli iespējamo tehnikas noslodzi, kas no trokšņa viedokļa raksturo nelabvēlīgāko situāciju. Birojs secina, ka trokšņa aprēķinos pamatā ņemti vērā tie paši pieņēmumi par ieguves intensitāti un apjomiem, kā Ziņojuma nodaļā par gaisa kvalitāti novērtējumu. Pieņemts, ka aktīvais derīgo izrakteņu iegūšanas periods visās ieguves vietās būs 7 mēnešus gadā (no marta līdz oktobrim), ne vairāk kā 150 dienas gadā, dienas laikā no plkst. 9.00 līdz 18.00, vidēji astoņas stundas dienā. Savukārt gatavā materiāla izvešana tiks veikta katru darba dienu (250 dienas gadā) arī dienas laikā no plkst. 9.00 līdz 18.00.
- 6.5.2.10. Paredzētās darbības radītā trokšņa līmeņa aprēķinu rezultāti trokšņa rādītājam L_{diena} attēloti 3.3.2.–3.3.4. attēlā, augstākais aprēķinātais trokšņa Darbības vietas tuvumā esošajās dzīvojamās apbūves teritorijās attēlots 3.3.3. tabulā, bet summārās ietekmes 3.3.5. tabulā. Atbilstoši modelēšanas rezultātiem, Paredzētā darbība (bez

²⁴ Ziņojumā norādīta tīmekļvietne <http://lvceli.lv/wp-content/uploads/2019/01/Satiksmes-intensit%C4%81te-2008-2018-1.xlsx>.

²⁵ Informācija par Paredzētās darbības trokšņa avotu radīto skaņas jaudu un darbības ilgumu apkopota Ziņojuma 1.11. nodaļā.

fona) Atradnei tuvākajās dzīvojamās apbūves teritorijās (“*Kalnezeri*”, “*Ģibaļi*”, “*Ķīši*” un “*Viļņi*”) var radīt maksimālo dienas vides trokšņa līmeni (attiecīgi) 51 dB(A), 42 dB(A), 41 dB(A) un 38 dB(A). Līdz ar to tiek konstatēts, ka pati Paredzētā darbība neradīs Noteikumu Nr. 16 2. pielikumā noteiktā vides trokšņa robežlieluma pārsniegumu, kas dienas periodā mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās ir 55 dB(A). Vērtējot summāro ietekmi, kā arī to, vai Paredzētās darbības uzsākšana varētu nozīmīgi izmainīt esošo vides trokšņa līmeni, secināts, ka Paredzētā darbība nebūs iemesls nozīmīgai negatīvai ietekmei, tomēr ietekmes palielinājums viensētas “*Kalnezeri*” (atrodas vistuvāk plānotā ieguves laukuma robežai) teritorijā sagaidāms. Novērtēts, ka esošais vides trokšņa līmenis tajā palielināsies no 53 dB(A) līdz 55 dB(A), kas pēc būtības nozīmē, ka Ziņojumā vērtētie ieguves risinājumi un apjoms bez papildus ietekmes mazināšanas pasākumiem ir maksimāli pieļaujamie. Citu viensētu teritorijās nozīmīgas vides trokšņa līmeņa izmaiņas ar Paredzēto darbību netiek prognozētas. Dzīvojamās apbūves teritorijās, kurās jau pašlaik pārsniegts Noteikumu Nr. 16 2. pielikumā noteiktais vides trokšņa robežlielums dienas periodam, izmaiņas ar Paredzēto darbību netiek prognozētas.

6.5.2.11. Ņemot vērā, ka Paredzētās darbības realizācija neradīs jaunus trokšņa robežlieluma pārsniegumus, un tās radītais troksnis būtiski nepalielinās trokšņa līmeņa ietekmi dzīvojamās apbūves teritorijās, Ziņojumā konstatēts, ka Paredzētā darbība ir pieļaujama. Vienlaikus, lai samazinātu trokšņa piesārņojuma izplatību ārpus Darbības vietas, Ierosinātāja apņēmusies veikt sekojošus ietekmi mainošus pasākumus, – atļautā kravas automašīnu braukšanas ātruma ievērošanu, derīgo izrakteņu ieguvu un transportēšanu veikt darba dienās laikā no plkst. 09.00 līdz 18.00, ieguvu organizējot laika periodā no 1. aprīļa līdz 31. oktobrim, bet transportēšanu visā gada garumā.

6.5.2.12. Ievērojot novērtējuma rezultātu un to, ka novērtējums Ziņojumā veikts tikai tādām risinājumam, kas Paredzētās darbības rezultāta smilts un smilts – grants ieguves darbus un tās transportēšanu paredz veikt darba dienās dienas laikā no plkst. 9.00 līdz 18.00, turklāt pie transportēšanas intensitātes nepārsniedzot 21 reisu (turp un atpakaļ) smilts un smilts-grants ieguves periodā, – ir pamatoti noteikt, ka Paredzēto darbību nav pieļaujams veikt ar citiem risinājumiem (tai skaitā attiecībā uz apjomu, darbu veikšanas laiku un transportēšanas reisi skaitu), kas varētu radīt lielāku trokšņa ietekmi, nekā Ziņojumā novērtētā. Minētais saistīts ar trokšņa aprēķinu rezultātiem tuvākās viensētas teritorijā, kas norāda, ka Paredzētā darbība ar lielāku ietekmi, iespējams, varētu kļūt par priekšnoteikumu Noteikumu Nr. 16 2. pielikumā noteikto robežlielumu pārsniegumam. Lemjot par nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs ņem vērā, ka normatīvajos aktos noteikto vides trokšņa robežlielumu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Tomēr **Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu ir nepieciešams arī ar šo atzinumu nostiprināt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:**

- a) Paredzēto darbību nav pieļaujams veikt ar citiem risinājumiem, tai skaitā apjomu, darbu veikšanas laiku un transportēšanas reisu skaitu, kā Ziņojumā norādītie. Tai skaitā Derīgo izrakteņu ieguve un produkcijas izvešana ir pieļaujama tikai darba dienās, dienas laikā - diennakts periodā no plkst. 9.00 līdz 18.00. Šādi darba organizācijas nosacījumi ir jāiekļauj derīgo izrakteņu ieguves projektā un Ierosinātājai jānodrošina to ievērošanu. Ja tiek paredzētas izmaiņas, veicams atkārtots vides trokšņa novērtējums atbilstoši Noteikumos Nr. 16 noteiktajam un, ja nepieciešams, ietekmes sākotnējais

izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3. divi *prim* panta pirmās daļas 3) punkta c) apakšpunktu.

- b) Sūdzību gadījumā, kas pamatotas ar atbilstošiem trokšņa līmeņa mērījumiem par trokšņa līmeņa robežlielumu pārsniegumiem no Paredzētās darbības, dzīvojamo māju apbūves teritorijās pie Paredzētās darbības trokšņa ietekmei pakļautajām fasādēm veicami mērījumi Noteikumu Nr. 16 paredzētajā kārtībā un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus trokšņa samazināšanas pasākumiem, tai skaitā Paredzētās darbības ierobežojošo nosacījumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi, ņemot vērā Noteikumos Nr. 16 noteikto. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Pārvaldē un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā - arī pasākumu plāns ar trokšņu samazināšanas pasākumiem, kas nodrošinātu Noteikumos Nr. 16 noteikto robežlielumu ievērošanu.
- c) Lai netiktu ar Paredzēto darbību pasliktināts Atradnes pievedceļa stāvoklis transportēšanas maršrutā līdz autoceļam A-10, Ierosinātajai, ja nepieciešams, jānodrošina pievedceļa uzturēšana atbilstošā kvalitātē, ievērojot nosacījumus, ko noteikusi vietējā pašvaldība attiecībā uz pašvaldības autoceļa izmantošanas iespējām un nosacījumiem.

6.5.3. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas:

- 6.5.3.1. Ziņojumā vērtēts kā Paredzētā darbība – atsevišķi vai kopā ar citām līdz šim veiktām derīgo izrakteņu ieguves darbībām – var ietekmēt hidroloģiskos un hidroģeoloģiskos apstākļus Darbības vietā un tās apkārtnē.
- 6.5.3.2. Paredzētās darbības ietekmes novērtēšanu veicis hidroģeologs²⁶, kas veicis hidroģeoloģiskā modelēšanu. Gruntsūdeņu līmeņu, ūdens bilances izmaiņas, kā arī esošais un prognozējamais gruntsūdeņu līmeņu sadalījums aprēķināts ar skaitliskā gala starpību filtrācijas imitatora MODFLOW 2005 palīdzību programmnodrošinājuma *Groundwater Vistas 6* vidē. Gruntsūdeņu horizonta vienslāņa filtrācijas modelis aptver 2500 x 2500 m laukumu, izmantojot vienmērīgu režģtīklu ar soli 20 m. Kā iekšējie filtrācijas robežnosacījumi skaitliskajā modeli iekļauts Puzes ezers, Rindas upe, vairāki meliorācijas grāvji un strauti. Vērtējot summārās ietekmes, vērtēta Atradnes iespējama ietekme uz hidroloģiskajiem apstākļiem, ņemot vērā Paredzēto darbību Atradnē, kā arī kopējās ietekmes no atradņu “*Atvari*”, “*Kīši*” un “*Irškalni*” teritorijām.
- 6.5.3.3. Saskaņā ar Ziņojumā ietverto novērtējumu konstatēts, ka Atradnes teritorijā un tās apkārtnē zem augsnes izplatīti Latvijas svītas glaciolimniskie un glaciofluviālie smilts un smilts – grants nogulumi. Griezuma augšdaļā izplatītas vidēji rupjas smiltis ar smilts – grants starpkārtām, apakšdaļā – smalkas smiltis. Sākot no 0,2 – 2,3 m dziļuma iepriekšminētie ūdens labi caurlaidīgie nogulumi ir apūdeņoti, veidojot gruntsūdeņu horizontu jeb pirmo no zemes virsmas bezspiediena ūdens horizontu. Apūdeņoto ūdens labi caurlaidīgo nogulumu slāņa jeb gruntsūdeņu horizonta biezums Atradnes teritorijā svārstās no 4,5 līdz 9,7 m, vidējā vērtība ir ap 7,7 m. Dziļāk visos Atradnes izpētes urbumos ir konstatēti Latvijas svītas glaciolimniskie aleirīti un, iespējams, glacigēnie smilšmāli. Šo ūdens vāji caurlaidīgo nogulumu biezums sasniedz 2016. gadā veiktās ģeoloģiskās izpētes 22. urbumā – 4,6 m. Sprosts-lānis apgrūtinā kvartāra smilšu gruntsūdeņu horizonta hidraulisko saistību ar pagulošajiem spiedienūdeņu horizontiem, ko veido Burtnieku un Arukilas svītu smilšakmeņi. Turklāt gruntsūdeņu līmeņu sadalījumu

²⁶ Hidroģeologs Dr.geol. I. Levins.

nosaka lielākoties blīvs meliorācijas grāvju tīkls, nevis ūdens apmaiņa starp horizontiem. Tāpēc, veicot modelēšanu IVN ietvaros, vertikālā ūdens apmaiņa hidroģeoloģiskajos aprēķinos nav ņemta vērā, tai skaitā novērtējot karjeru ietekmi uz gruntsūdeņu līmeņiem.

- 6.5.3.4. Novērtēts, ka saskaņā ar Atradnes izpētes materiāliem teritorijā vērojama izteikta gruntsūdeņu plūsma uz austrumiem Puzes ezera virzienā, samazinoties gruntsūdeņu līmeņu atzīmēm no 24 līdz 22,5 m v.j.l. Secināts, ka gruntsūdeņu līmeņu režīms pētāmajā teritorijā nav dabisks. To līmeņi ir pazemināti ar meliorācijas grāvju tīklu, kas izveidots kopš 20.-tā gadsimta pirmās puses. Tāpat gruntsūdeņu plūsmas struktūru ietekmē agrākajās derīgo izrakteņu ieguves vietās izveidojušās ūdenskrātuves. Lielākā no šādām ūdenskrātuvēm atrodas atradnes “*Ķīši–Irškalni*” teritorijā, aptuveni 11 ha platībā, citu ūdenskrātuvju izmēri ir robežās no 0,2 līdz 5 ha. Secināts, ka minētie virszemes ūdensobjekti, tāpat kā meliorācijas sistēmas grāvji, ietekmē (nosaka) gruntsūdeņu līmeņu stāvokli vairākus gadu desmitos.
- 6.5.3.5. Secināts, ka saskaņā ar valsts pazemes ūdeņu monitoringa datiem tuvākajā novērojumu stacijā “*Vārve*” (Ventspils) gruntsūdens līmeņa sezonālo svārstību amplitūda līdzīgos hidroģeoloģiskos apstākļos sasniedz 1,7 m. Tomēr norādīts, ka Atradnes teritorijā smilts slānis ir biežāks un smilts ir rupjāka nekā monitoringa veikšanas vietā, tādēļ Ziņojumā gruntsūdeņu līmeņu sezonālo svārstību amplitūdu pieņemta nedaudz mazāka – līdz apmēram 1,5 m.
- 6.5.3.6. Ziņojumā Atradnes inženierģeoloģiskie apstākļi tiek raksturoti kā vidēji labvēlīgi derīgo izrakteņu ieguvei, jo pastāv pārpurvošanās un grunts sašķidrināšanās riski. Pārpurvoties var teritorijas, kas netiek izstrādātas pietiekamā dziļumā zem gruntsūdens līmeņa. To var novērst vai samazināt, veidojot dziļus pietiekamā dziļumā, lai tie pēc rekultivācijas nepārpurvojas. Skaidrots, ka grunts sašķidrināšanās risks nozīmē, ka vietās, kur ūdens līmenis ir tuvu zemes virsmai, gruntis zem ieguves tehniskas sašķidrināties. Šādu ietekmi var novērst vai samazināt, veidojot vietējos ceļus un laukumus, kur pārvietoties un darboties ieguves tehnikai.
- 6.5.3.7. Hidroģeologs Ziņojumā norāda, lai gan derīgo izrakteņu ieguve tiks veikta bez ūdens atsūkņēšanas un esošo meliorācijas grāvju padziļināšanas, kas minimizēs derīgo izrakteņu ieguves ietekmi uz gruntsūdeņu līmeņiem, tomēr karjera dziļis neizbēgami mainīs ūdens bilanci Darbības vietas apkārtnē. Tas tiek prognozēts vairāku iemeslu dēļ. Pirmkārt, paplašinot ieguves teritoriju Atradnē, meliorācijas grāvis, kas Atradnes teritorijā esošo ūdenskrātuvi savieno ar Puzes ezeru, drenēs gruntsūdeņus visā ieguves laukumā, kas izraisīs papildus gruntsūdeņu līmeņu krišanos. Otrkārt, noraktos nogulumus Atradnē aizvietos ūdens slānis, kas izraisīs gruntsūdeņu līmeņa izmaiņas, arī iztvaikošana no atklātas ūdens virsmas pārsniedz iztvaikošanu no gruntsūdeņiem. Ietekme būs arī izvēlētajam rekultivācijas risinājumam, atkarībā no izmantotā materiāla un tā caurlaidības – var mainīties ūdenskrātuves saistība ar gruntsūdeņiem (augšnes un atsijas materiāla caurlaidība ir zemāka par derīga materiāla caurlaidību).
- 6.5.3.8. Saskaņā ar veikto ietekmes novērtējumu, dažādos virzienos no Darbības vietas ietekmes savstarpēji kompensēsies, bet dažviet tās summēsies. Rezultātā veidosies sarežģītas konfigurācijas depresijas piltuve (attēlota Ziņojuma 3.4.1. – 3.4.6. attēlā). Tomēr depresijas piltuve būs samēra neliela, un dažu simtu metru attālumā no Darbības vietas gruntsūdeņu līmeņu izmaiņas nebūs jūtamas uz sezonālo svārstību fona. No Ziņojuma izriet, ka prognozētās izmaiņas aprēķinātas ar nosacījumu, ka netiks padziļināti grāvji, kas savienojas ar Darbības vietu un Puzes ezeru (ja tas tiks veikts, gruntsūdeņu līmeņu izmaiņas būs ievērojami lielākas).

6.5.3.9. Vērtējot, kā prognozētās izmaiņas var ietekmēt apkārtnes teritoriju ūdensapgādi, secināts, ka Paredzētā darbība un summārā ietekme no citām ieguves teritorijām var izraisīt būtisku ūdens slāņa biezuma samazināšanos piecu²⁷ viensētu ūdensapgādes akās, tādējādi negatīvi ietekmējot šo aku turpmāku izmantošanu (viensētās “Ezerlejas”, “Viļņi”, “Zižas”, “Gribaļi” un “Ķīši”). Attiecīgi Ziņojumā konstatēts, ka derīgo izrakteņu ieguves projektā būs jāparedz kompensējošie pasākumi – aku padziļināšana vai 5 līdz 20 m dziļu ūdens ieguves urbumu ierīkošana, ja derīgo izrakteņu ieguves laikā gruntsūdens monitoringa dati apstiprinās gruntsūdeņu līmeņu krišanos šajās akās. Biroja ieskatā minēto nosacījumu nevar darīt atkarīgu tikai no plānota monitoringa un tā rezultātu analīzes. Ziņojums faktiski apstiprina, ka ietekme uz ūdensapgādi ir sagaidāma, turklāt summāri tā būs negatīva (pat būtiska), tādēļ Ziņojumā ietvertais ietekmes uz vidi novēršanas un samazināšanas pasākums nosakāms kā Paredzētās darbības nosacījums. Jo īpaši to pamato Ziņojumā papildu norādītais, ka paplašinoties Atradnes teritorijā esošajai ūdenskrātuvei līdz 8,5 ha, meliorācijas grāvis drenēs gruntsūdeņus visā ieguves laukumā, kas var izraisīt papildus gruntsūdeņu līmeņu krišanos.

6.5.3.10. Ziņojumā vērtēta Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz augsnes struktūru un mitrumu. Hidroģeoloģiskajā modelēšanā konstatēts, ka jūtamas izmaiņas – gruntsūdeņu līmeņu pazeminājums par 0,2 – 1,0 m, – ir sagaidāmas tikai Atradnes tiešā tuvumā. Secināts, ka nav sagaidāma būtiska ietekme uz augsnes struktūru, mitruma un kvalitātes izmaiņām Atradnes apkārtnē.

6.5.3.11. Tādējādi – atbilstoši veiktajam novērtējumam Paredzētā darbība, to īstenojot Ziņojumā vērtētajos apjomos un risinājumos, radīs ietekmi, kuras novēršanai un pārvaldībai savlaicīgi jāparedz risinājumi. Īstenojot attiecīgus pasākumus, Paredzētās darbības ietekmi iespējams mazināt līdz pieņemamam līmenim. Tādēļ **Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu ir pamatoti noteikt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:**

- a) Paredzētā darbība pieļaujama tikai bez tādiem gruntsūdens līmeņa pazemināšanas paņēmieniem, kas ietver to atsūkņēšanu un novadīšanu ārpus Atradnes teritorijas, tai skaitā nav pieļaujama meliorācijas grāvju, kas savieno Darbības vietu ar Puzes ezeru, padziļināšana vai jaunu grāvju rakšana ūdens novadīšanas veicināšanai, tai skaitā tādēļ, ka Ziņojumā šāds risinājums nav vērtēts.
- b) Ņemot vērā Ziņojumā novērtēto ietekmi uz ūdensapgādi viensētu “Ezerlejas”, “Viļņi”, “Zižas”, “Gribaļi” un “Ķīši” teritorijā, derīgo izrakteņu ieguves projektā jāparedz ietekmes uz ūdensapgādei kompensējošie risinājumi, kā arī nosacījumi ūdens līmeņa uzraudzībai.
- c) Jāparedz un jānodrošina pasākumi, lai Paredzētās darbības rezultātā nepieļautu naftas produktu un citu piesārņojošo vielu nokļuvi gruntī, virszemes un pazemes ūdeņos.

6.5.4. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem:

6.5.4.1. Ziņojumā sniegts vērtējums par Paredzētās darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. Darbības vietu apsekojuši sertificēti biotopu eksperti²⁸, kuri

²⁷ Ziņojumā arī norādīta viensētas “Liepas” aka, kas tiek ietekmēta, bet netiek izmantota.

²⁸ Eksperta sertifikāts Nr. 079 un Eksperta sertifikāts Nr. 116.

2019. gada 14. oktobrī sagatavoja atzinumu²⁹ par mežu un virsāju; zālāju; purvu biotopiem Darbības vietā. Saskaņā ar novērtējumu Atradnes teritorijā nav konstatētas īpaši aizsargājamās vai retas sugas, Latvijā vai Eiropas Savienībā aizsargājami biotopi vai citas bioloģiskās daudzveidības un ainavu saglabāšanai nozīmīgas vērtības. Atradnes teritorijā arī neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai tās tuvumā, tuvākais dabas piemineklis (dižkoks) atrodas 0,9 km attālumā no Darbības vietas.

- 6.5.4.2. Dabas eksperti norādījuši, ka atbilstoši dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” reģistrētai informācijai tuvākās īpaši aizsargājamo biotopu platības atrodas ziemeļu virzienā no Atradnes – 200 m attālumā atrodas aizsargājams zālāju biotops 6210 *Sausi zālāji kaļķainās augsnēs* 1,13 ha platībā. Tomēr dienvidu virzienā no Darbības vietas 2017. gadā kartēti biotopi 6210 *Sausi zālāji kaļķainās augsnēs*, 6270 *Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas*, 6410 *Mitri zālāji periodiski izzūstošās augsnēs* 2 ha, 0,99 ha un 0,86 ha platībās (attiecīgi). Savukārt 0,6 km attālumā esošais Puzes ezers atbilst aizsargājamam biotopam 3130 *Ezeri ar oligotrofām līdz mezotrofām augu sabiedrībām*.
- 6.5.4.3. Atbilstoši ekspertu novērtējumam nav paredzams, ka Atradnes izmantošana tiešā veidā ietekmēs īpaši aizsargājamās dabas vērtības (tai skaitā teritorijas, īpaši aizsargājamās vai retas sugas, Latvijā vai Eiropas Savienībā aizsargājamus biotopus vai citas bioloģiskās daudzveidības un ainavu saglabāšanai nozīmīgas vērtības) vai radīs apdraudējumu bioloģiskai daudzveidībai blakus esošajās teritorijās. Vienlaikus tiek konstatēts, ka realizējot Atradnes izstrādes un rekultivācijas 1. alternatīvu, var rasties nebūtiska vai neliela nelabvēlīga ietekme uz zālāju biotopiem 6270* *Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas* un 6410 *Mitri zālāji periodiski izzūstošās augsnēs*. Savukārt realizējot Atradnes izstrādes un rekultivācijas 2. alternatīvu, gruntsūdens līmeņu izmaiņas varētu ietekmēt mazāku zālāju biotopu platību. Neatkarīgi no minētā, kopumā netiek prognozēts, ka Paredzētajai darbībai, tai skaitā uz minētajiem biotopiem, būs nozīmīga nelabvēlīga ietekme.
- 6.5.4.4. Savukārt sertificēts eksperts – ornitologs³⁰ pēc Darbības vietas apsekošanas sniedzis atzinumu Nr. RL/386/22.10.2019 *par Paredzētās darbības ietekmi uz savvaļas putnu populācijām*³¹. Atbilstoši eksperta vērtējumam – Darbības vietā nav konstatēta neviena īpaši aizsargājamā putnu suga. Nav konstatētas arī putnu sugas, kuru aizsardzībai veidojami mikroliegumi un Latvijas Sarkanajā grāmatā iekļautās putnu sugas. Saskaņā ar eksperta atzinumā konstatēto Darbības vietā un tās perifērijā ir raksturīga un tipiska Latvijas kultūrainavai, tajā nav reģistrētas nozīmīgas migrējošo putnu koncentrācijas vai ligzdošanas vietas, ņemot vērā Darbības vietas lokalizāciju un putnu dzīvotņu kvalitāti, kā arī antropogēno ietekmju kopumu. Nozīmīgākie novērojumi Atradnes tuvākajā apkārtnē līdz šim veikti autoceļa A10 otrā pusē esošo atradņu ūdenstilpē, kur uz nelielas saliņas 2014. – 2017. gadā konstatēta regulāra lielo ķīru *Larus ridibundus* (10 – 30 pāri) un upes zīriņu *Sterna hirundo* (4 – 5 pāri) ligzdošana. Tomēr eksperts atzīst, ka Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz savvaļas putnu populācijām Atradnes teritorijā un tās perifērijā ir vērtējama kā nebūtiska. Tāpat konstatēts, ka pēc derīgo izrakstu ieguves pabeigšanas īpaši pasākumi putnu dzīvotņu atjaunošanai nav nepieciešami.

²⁹ Ziņojuma 3. pielikums.

³⁰ Eksperta sertifikāts Nr. 005.

³¹ Ziņojuma 4. pielikums.

- 6.5.4.5. Ziņojumā norādīts, ka Darbības vietas un tās apkārtnes teritorijas ainavas apraksts veidots, pamatojoties uz profesora O. Nikodemusa piedāvāto ainavu aprakstīšanas shēmu – kā galvenos faktorus izdalot fiziskos faktorus (ģeoloģija, reljefa formas, mitruma režīms, augsne, veģetācija, ekoloģija), cilvēka faktorus (arheoloģija, ainavas vēsture, zemes izmantošanas veids, celtnes un apdzīvotas vietas), estētiskos faktorus (proporcija, mērogs, noslēgtība, saskaņotība, krāsa, skati) un asociācijas (vēsturiskās un kultūras). Vērtētās teritorijas ainavā pamatstruktūru veido meža masīvs, bet nozīmīgākie teritorijas un apkārtnes ainavas struktūras elementi ir derīgo izrakteņu ieguves teritorijas, ezeri un ūdenskrātuves, tuvumā esošās viensētas (*“Viļņi”*, *“Ģibaļi”*, *“Ezernieki”*, *“Kalnezeri”*, *“Ķīši”*, *“Ezerlejas”*, *“Zīzi”*), nelielās platībās lauksaimniecības zemes, kā arī autoceļi. Darbības vietā un tās tuvumā nav sastopama liela ekoloģiski nozīmīgu ainavas elementu koncentrācija, jo pamatā to aizņem saimnieciskie meži, kuros regulāri tiek veiktas mežsaimnieciskās darbības. Atradnes tiešā tuvumā neatrodas neviens valsts nozīmes aizsargājamais kultūras piemineklis vai tā aizsargjosla. Darbības vietā vai tā tiešā tuvumā neatrodas arī tūrisma vai rekreācijas objekti (tuvākais šāds objekts – Puzes ezers, kā arī aptuveni 1,8 km uz dienvidiem no brīvdienu māja *“Greizi”*). Secināts, ka Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā nav konstatējami tādi faktori, pamatojoties uz kuriem būtu iespējams un nepieciešams izdalīt vērtīgas vai aizsargājamas ainavas.
- 6.5.4.6. Vienlaikus tas nenozīmē, ka Paredzētajai darbībai nebūs ietekme uz ainavu vai – ka līdzšinējā ieguve apkārtnes teritorijās nebūtu būtiski pārmainījusi ainavu (jo īpaši teritorijās, kur nav veikta rekultivācija). Sagaidāms, ka ar Paredzēto darbību tiks ilgā laika periodā radīts papildus jauns, no autoceļa A10 pārrēdzams ainaviski maz pievilcīgs objekts, ietekme sagaidāma lokāla, tomēr apkārtnes teritoriju iedzīvotājiem ietekme būs jūtama ilgtermiņā. Atbilstoši Ziņojumā veiktajam novērtējumam, Birojs nekonstatē, ka no ainavu aizsardzības viedokļa izrietētu Paredzētās darbības īstenošanu pilnībā ierobežojoši apstākļi, tomēr jāparedz un jāīsteno tāds rekultivācijas risinājums, kas pēc iespējas negatīvo ietekmi samazina. Vērtējot Ziņojumā apskatītās alternatīvas, Birojs pievienojas Ziņojumā paustajam, ka videi draudzīgāka un ar būtiski mazāku ietekmi uz vidi ir rekultivācijas alternatīva, kas paredz mērķtiecīgu nederīgā materiāla izvietošanu Atradnes malās, tādējādi veidojot filtrācijas barjeru, kas mazinātu arī iespējamās ietekmes uz Atradnes tuvumā esošajiem biotopiem.
- 6.5.4.7. Ņemot vērā visu iepriekš minēto un Ziņojumā novērtēto, Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu ir pamatoti noteikt šādus nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:
- a) Veidojot ūdenstilpi, tā nogāzes nepieciešams veidot tā, lai grunts noturība nogāzēs būtu pietiekama un neveidotos noslīdeņi vai nobiras.**
 - b) Jāparedz pasākumi nelabvēlīgo apstākļu veidošanās mazināšanai, piemēram, veidojot noturīgu veģetāciju, vai atbalsta vaļņus nogāžu nostiprināšanai.**
- Lai arī Birojam nav pamata saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu kādu no rekultivācijas risinājumiem atzīt par nepieļaujamu, Biroja ieskatā par piemērotāku Atradnes rekultivācijas risinājumu atzīstama alternatīva, kas paredz mērķtiecīgu nederīgā materiāla apglabāšanu Atradnes malās, tādējādi izveidojot filtrācijas barjeru.

Rezumējoši Birojs secina, ka Ierosinātāja ir izsvērusi risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes galvenajos ietekmes aspektos, tai skaitā – gaisa kvalitātes, trokšņa, ietekmes uz hidroloģisko režīmu, pazemes ūdeņiem, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un ainavu aspektā. Šāda novērtējuma rezultātā secināts, ka nav pamata kopumā aizliegt Ierosinātājas plānoto darbību, taču tā pieļaujama, nodrošinot Ziņojumā paredzētos vai tiem līdzvērtīgus risinājumus vides kvalitātes nodrošināšanai un ietekmes novēršanai, samazināšanai un monitoringam, kā arī Biroja noteiktos nosacījumus, ar kādiem darbība ir īstenojama (vai nav pieļaujama).

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātājas nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi un vērtējuma trūkumiem. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21. panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija, vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta divi *prim* daļa).

Direktora p.i.
Direktora vietniece –
Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja

I.Kramzaka

2020. gada 11. jūnijā